

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Peipsiääre Vallavalitsus
vald@peipsivald.ee
Tartu mnt 4
Alatskivi alevik, Peipsiääre vald, 60201 Tartumaa

06.04.2026 nr 5.1-3/9085-1

JÄRELEVALVE KOKKUVÕTE

ÜLDSÄTTED

Järelevalve õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.

Järelevalve teostamisel kontrolliti kohaliku omavalitsuse üksuse (KOV) korraldatavate sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus (ÜHteenus), tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamine) korraldamist ja kättesaadavuse tagamist Peipsiääre Vallavalitsuses.

Järelevalve teostamise koht: Peipsiääre Vallavalitsus, Tartu mnt 4, Alatskivi alevik, Peipsiääre vald, Tartumaa, 60201, kontaktid: vald@peipsivald.ee, telefon +372 5770 4795.

Paikvaatluse aeg: 30.01.2026.

Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse järelevalve peaspetsialistid Ülle Sihver ja Aime Koger.

Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: dokumentide esitamine, vaatlus ja analüüs, suuline ja kirjalik küsitlemine, seletuste andmine, e-kirjavahetus. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) Peipsiääre Vallavalitsuse menetlustele.

Järelevalvetoimingutes osalesid: Peipsiääre Vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja Triin Vaino, sotsiaaltööspetsialistid Viktoria Tõugjas, Olga Solovjova, Galina Sokolova ja Relika Laan, sotsiaalhooldaja Svetlana Püss ning vallasekretär Kai Pruuli.

JÄRELEVALVE TULEMUSED

Peipsiääre Vallavalitsus on kontrollitud menetlustes taotlejate abivajadust hinnanud ning sellele vastava abi väljaselgitamise kohustuse täisealiste sotsiaalteenuste korraldamisel ja osutamisel täitnud.

SKA tuvastas, et Peipsiääre Vallavalitsus ei ole järginud järgmisi õigusaktides sätestatud kohustusi:

1. **SHS § 4 punkt 3**, mille kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. Peipsiääre Vallavalitsuse sotsiaaltöõspetsialistid Relika Laan ja Galina Sokolova ei oma kõrgharidust.
2. **SHS § 15 lõige 1**, mille kohaselt KOV selgitab välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldab abi osutamist või aitab abi saamiseks vajalikes tegevustes.

Järelevalvemenetluses tuvastati, et kuni 20.06.2025 esines koduteenuse menetlusi, mille käigus hindas abivajadust ja koostas hoolduskava töölepinguga töötav sotsiaalkaitse ennetusspetsialist.

Punktis 1 nimetatud rikkumise kõrvaldamiseks peab SKA otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. Ettekirjutus tehakse eraldi haldusaktiga.

Arvestades, et kontrollitud koduteenuse menetlused pärinevad aastast 2025 ja pärast 20.06.2025 on abivajaduse välja selgitanud sotsiaaltöõspetsialistid, samuti seda, et tuvastatud rikkumisi on võimalik vältida uute menetluste korrektse läbiviimisega, ei pea SKA otstarbekaks teha ettekirjutust punktis 2 nimetatud rikkumise kõrvaldamiseks.

JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

Haldusjärelevalve Peipsiääre Vallavalitsuse üle algatati 15.01.2026 ning vallavalitsusele edastati haldusjärelevalve algatamise teade (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 5.1-3/1257-1). Varasemalt on SKA Peipsiääre Vallavalitsuse üle haldusjärelevalve läbi viinud 2025. aastal lastekaitsetöö korraldamise kontrollimiseks (järelevalve kokkuvõte 19.02.2026 nr 5.1-3/5225-1). Käesoleva haldusjärelevalve raames kontrolliti esmakordselt täisealistele osutatavate sotsiaalteenuste korraldamist ja osutamist Peipsiääre vallas.

Sotsiaalteenuste korraldamisega seotud küsimustele vastasid kirjalikult sotsiaalosakonna juhataja Triin Vaino ning sotsiaaltöõspetsialistid Viktoria Tõugjas, Olga Solovjova, Galina Sokolova ja Relika Laan (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 7-8/189-2). Lisaks viidi intervjuud läbi sotsiaalosakonna juhataja, sotsiaalhooldaja ning kahe sotsiaaltöõspetsialistiga. Selgitusi sotsiaaltöökomisjoni moodustamise ja volituste kohta küsiti vallasekretäriilt (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 7-8/189-3).

Peipsiääre valla üldandmed ja täisealistele sotsiaalteenuste korraldamine

Seisuga 01.01.2026 elas Peipsiääre vallas 5 257 [elanikku](#), neist 1 349 olid 65-aastased ja vanemad, moodustades 25,7% valla elanikkonnast. Peipsiääre valla pindala on 652 km² ning vallakeskus asub Alatskivi alevikus. Valla haldusterritooriumil asuvad üks linn (Kallaste), neli alevikku (Alatskivi, Kolkja, Kasepää ja Varnja) ning 84 küla. Sotsiaaltöõspetsialistide vastuvõtud toimuvad lisaks vallakeskusele ka Kallastel, Kolkjas, Koosal, Varal ja Palal asuvates teenuskeskustes.

Peipsiääre Vallavalitsusel puuduvad hallatavad sotsiaalasutused. Valla haldusterritooriumil asub 55-kohaline [Sihtasutus Peipsiveere Hooldusravikeskus](#).

Peipsiääre Vallavalitsuse [struktuuriüksusteks](#) on osakonnad. Sotsiaaltöö korraldamise eest vastutab sotsiaalosakonna juhataja. Täisealistele sotsiaalteenuste korraldamise ja määramise ning sotsiaaltoetuste maksimisega tegeleb neli sotsiaaltöõspetsialisti. Töö toimub piirkondliku tööjaotuse alusel ning spetsialistid tegelevad kõigi sotsiaalteenuste ja -toetustega ning asendavad vajaduse korral üksteist. Sotsiaaltöõspetsialistide kontaktandmed, tegevusvaldkonnad, ametijuhendid, haridusalased andmed ja vastuvõtuajad on avalikustatud vallavalitsuse [kodulehel](#).

Vallavalitsuse kodulehel on avalikustatud valla korraldatavad ja osutatavad [sotsiaalteenused](#), nende taotlemise tingimused ja kord, sotsiaalteenuste korraldamisega seotud ametnike

kontaktandmed, tööpiirkonnad ning vastuvõtu ajad ja kohad, samuti sotsiaalteenuseid reguleerivad õigusaktid.

2025. aasta kohta koostatud [S-Veebi](#) aruannete kohaselt osutati Peipsiääre vallas koduteenust 49 inimesele, eluruumi tagamise teenust 50 inimesele ning sotsiaaltransporditeenust 87 65-aastasele ja vanemale inimesele. Täisealistele tugiisikuteenust ja isikliku abistaja teenust 2025. aastal ei osutatud. Peipsiääre Vallavalitsuse 23.01.2026 kirja andmetel oli seisuga 23.01.2026 täisealiste sotsiaalteenuste saajate arv järgmine: koduteenus – 37, ÜHteenus – 75 ning eluruumi tagamise teenus – 18. Isikliku abistaja teenust ega tugiisikuteenust täisealistele ei osutatud.

Sotsiaalhoolekandelse abi andmise kord

SHS § 14 lõike 1 kohaselt kehtestab KOV sotsiaalhoolekandelse abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda. Peipsiääre vallas toimub sotsiaaltoetuste määramine ja maksmine Peipsiääre Vallavolikogu 23.11.2022 [määruse nr 35](#) „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord Peipsiääre vallas“ alusel. Sotsiaalteenuste korraldamist reguleeritakse Peipsiääre vallas nelja erineva vallavolikogu määrusega:

- Peipsiääre Vallavolikogu 28.03.2018 [määrus nr 17](#) „Sotsiaalteenuste osutamise kord“ (kord);
- Peipsiääre Vallavolikogu 26.05.2021 [määrus nr 9](#) „Koduteenuse osutamise tingimused ja kord“ (koduteenuse kord);
- Peipsiääre Vallavolikogu 21.06.2023 [määrus nr 16](#) „Üldhooldusteenuse osutamise ja rahastamise kord“ (ÜHteenuse kord);
- Peipsiääre Vallavolikogu 20.06.2018 [määrus nr 30](#) „Sotsiaaleluruumi üürile andmise ja kasutamise kord“ (eluruumide kord).

Peipsiääre vallas sotsiaalteenuste osutamise korraldamiseks kehtestatud kordades esinevad vastuolud menetlusreeglite osas. Näiteks näevad kehtivad korrad koduteenuse määramise ette nii vallavalitsuse haldusaktiga (korra § 3 lõige 2) kui ka vallavalitsuse sotsiaalosakonna otsusega, arvestades vallavalitsuse sotsiaalabikomisjoni arvamust (koduteenuse korra § 6 lõige 1). Sellised erinevad regulatsioonid sama teenuse määramise menetluse kohta ei taga õigusselget ja üheselt mõistetavat menetluskorda.

Kuigi seadus ei nõua, et kõik sotsiaalteenused oleksid reguleeritud ühesainsas õigustloovas aktis või et iga teenus oleks reguleeritud eraldiseisva, üksnes seda teenust reguleeriva aktiga, ei vabasta see KOVi kohustusest tagada regulatsiooni õigusselgus. Kui ühe teenuse osutamist reguleeritakse mitmes eri aktis või regulatsioon on killustunud ja ebaselge, võib see olla vastuolus õigusselguse põhimõttega ning seeläbi põhiseadusega. Riigikohtu praktika kohaselt peab sotsiaalteenuste korraldus olema kujundatud selliselt, et teenuste saamise alused ja kord oleksid isikule arusaadavad ning välditud oleks regulatsiooni põhjendamatu killustatus.¹

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue sotsiaalhoolekandelse abi andmise korra kehtestamiseks on Peipsiääre vallas täidetud. Samas tuleb vallavalitsusel juhendada sotsiaalteenuste menetlemisel ja otsustamisel enda kehtestatud kordadest ning tagada nendes sätestatud menetluslike ja korralduslike nõuete ühtne, selge ja järjepidev kohaldamine. KOVil tuleb tagada regulatsioonide õigusselgus.

Kohaliku omavalitsuse üksuse sotsiaaltöötajale esitatavate nõuete täitmine

SHS § 4 punkti 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. **SHS § 16¹** sätestab, et sotsiaaltöötajana võib ametisse nimetada isiku, kellele on kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Nimetatud säte

¹ Vt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 9. detsembri 2019. a otsus asjas nr 5-18-7/8 (Narva Linnavolikogu määruste põhiseaduspärasus).

jõustus 08.05.2022. Nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks kehtib üleminekuaeg kuni 01.07.2026 nendele sotsiaaltöötajatele, kellel puudub erialane kõrgharidus, sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaaltöötaja kutse. Enne 08.05.2022 kehtinud regulatsiooni kohaselt võis sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega isik, kui tal oli lisaks erialane ettevalmistus.

Paikvaatluse käigus esitatud haridust tõendavate dokumentide põhjal on sotsiaalosakonna juhataja Triin Vaino läbinud Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli rakenduskõrgharidusõppe sotsiaaltöö õppekava ning omandanud vastava kvalifikatsiooni 2017. aastal. Sotsiaalteaduse bakalaureusekraad on sotsiaaltööstspetsialistidest Viktoria Ivanoval (Tallinna Ülikool, 2019) ja Olga Solovjoval (Tallinna Tehnikakõrgkool, 2025).

Kahel sotsiaaltööstspetsialistil puudub kõrgharidus: Relika Laan`il on kutsekeskharidus ning Galina Sokoloval keskeriharidus. Valla kodulehel avalikustatud ametijuhendite kohaselt on Relika Laan ja Galina Sokolova seotud sotsiaalteenuste osutamise korraldamisega ning vastavalt nende ametijuhendite punktis 5.1 sätestatule on nende ametikohtadel nõutav erialane ettevalmistus ja sotsiaaltöölaline kõrgharidus.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 sätestatud nõue on Peipsiääre vallas osaliselt täitmata.

Sotsiaalhoolekandlise abi andmine juhtumikorralduse põhimõttel

SHS § 9 lõike 1 kohaselt tuleb kasutada juhtumikorralduse põhimõtet juhul, kui isik vajab iseseisva toimetuleku parandamiseks pikaajalist ja mitmekülgset abi, sealhulgas pikaajalist hooldust, mille osutamiseks on vaja koordineerida mitme organisatsiooni koostööd. **SHS § 9 lõike 2** kohaselt hõlmab abi andmine muu hulgas hinnangu andmist isiku abivajadusele, abimeetmete rakendamist ning juhtumiplaani koostamist.²

Juhtumiplaani kohustuslikud andmed on sätestatud sotsiaalministri 09.02.2016 [määrusega nr 10](#) „Juhtumiplaanis sisalduvate andmete loetelu“. Juhtumikorraldus dokumenteeritakse STARis. [STARi põhimääruse](#) § 8 lõike 1 punktid 8 ja 9 sätestavad, et registrisse kantakse abivajaduse hindamise andmed ning SHS §-s 9 nimetatud juhtumiplaani andmed. Ka KOVi enda korra § 19 lõige 4 näeb ette, et isikule, kes iseseisva toimetuleku parandamiseks vajab pikaajalist ja mitmekülgset abi, rakendatakse juhtumikorraldust ning koostatakse juhtumiplaan ning teenuste võimaldamisel lähtutakse edaspidi kehtivast juhtumiplaanist.

Sotsiaaltööstspetsialistidelt paluti teavet 2025. aastal läbi viidud juhtumikorralduste kohta. Kõik neli sotsiaaltööstspetsialisti vastasid, et nad on 2025. aastal läbi viinud üksnes lihtmenetlusi ning ühtegi juhtumikorralduse menetlust ei ole algatatud. Sotsiaalosakonna juhataja selgitas oma kirjalikus vastuses, et Peipsiääre valla kordades on sätestatud, et abi andmine sotsiaalteenustega toimub juhtumikorralduse põhimõttel, kuid juhtumiplaan ei ole seni algatatud, ja täpsustas, et sotsiaalteenuste osutamisel on kasutatud STARis lihtmenetlusi, mille alla on lisatud menetlustoimingud ning menetluse dokumentide alla avaldused, hindamised, otsused, lepingud, hooldusplaanid ning sotsiaalhooldajate igakuised aruanded teenuse osutamise kohta.

Järelevalvemenetluses tuvastati, et STARis on 2025. aastal täisealiste sotsiaalteenuste kohta siiski üksikuid juhtumimenetlusi, mille sisuline täitmine ei vasta juhtumikorralduse nõuetele.

- Eestkoste teostamisega seoses on 07.10.2025 avatud kaks sama isikuga seotud, aktiivses staatuses olevat menetlust: juhtumimenetlus 25280861964 ja lihtmenetlus 25280862286. Juhtumimenetluse all puuduvad abivajaduse hindamise andmed, tegevuskava ja muud juhtumimenetlusele omased kanded. Sama isiku kohta on 06.02.2025 avatud elukoha ja eluruumi puudumise ning sobimatu eluruumi lihtmenetlus 25276312526 ning 29.12.2025 küttetoetuse menetlus 25282393785. Erinevates menetlustes ei ole STARis seoseid loodud ning lõppenud menetlused on lõpetamata.³

² SHSi [seletuskirjas](#) selgitatakse, et kui inimese toimetulekut takistavad probleemid on mitmes eluvaldkonnas ning inimene vajab kompleksset abi, mis eeldab mitme erineva valdkonna spetsialistide koostööd, koostatakse juhtumiplaan ja tegevuskava, mis hõlmab abivajaduse hindamist, abi planeerimist ja abimeetmete rakendamist.

³ Käesolevas kokkuvõttes on kontrollitud sotsiaalteenuste menetlustes esitatud näited Peipsiääre Vallavalitsuse STAR kliendimenetluse viitenumbritega.

- Menetlus „Muu probleem“ 25279671400 on avatud juhtumimenetlusena 05.08.2025. Sama isiku eestkoste teostamisega seoses (kohtumäärus 18.12.2024) on 07.10.2025 avatud teine juhtumimenetlus 25280862088. Lisaks on sama isiku kohta 03.02.2025 avatud lihtmenetlus 25276236886. Nendes juhtumimenetlustes puuduvad abivajaduse hindamise andmed, tegevuskava ja muud juhtumimenetlusele omased kanded. Samuti ei ole erinevate menetluste vahel STARis seoseid loodud ning lõppenud menetlused on lõpetamata.
- 2024. aasta lõpust on aktiivses staatuses koduteenuse juhtumimenetlus 24274881142, mille teenuse osutamise periood on 01.10.2024–31.12.2025. Menetluse dokumentide alla on sisestatud abivajaduse hindamise andmed ja sotsiaalhooldajate kuuaruanded, kuid puuduvad tegevuskava ja muud juhtumimenetlusele iseloomulikud kanded. Sama isiku kohta on lisaks avatud kaks eaka tähtpäevatoetuse menetlust, muid sotsiaalteenuste või toetustega seotud menetlusi ei esine.

Paikvaatlusel analüüsiti sotsiaaltöõspetsialistidega nende menetlusi STARis ning tuvastati juhtumeid, kus on rakendatud lihtmenetlust, kuigi isiku abivajadus eeldaks juhtumikorralduslikku lähenemist. Näiteks eluruumi tagamise menetlus 29106292766, mille puhul abivajaduse iseloom viitas pikaajalise ja mitmekülgse abi vajadusele.

SKA seisukoht: Abivajaduse hindamisel tuleb igal juhul välja selgitada, kas inimese iseseisva toimetuleku parandamiseks piisab ühekordsest meetmest või on vajalik pikaajaline ja mitmekülgne abi, lähtudes juhtumikorralduse põhimõttest. Juhtumikorralduslik abi hõlmab muu hulgas juhtumiplaani koostamist, erinevate osapoolte tegevuste koordineerimist, tegevuste ajakava kooskõlastamist ning vastastikuse teabevahetuse korraldamist. Juhtumikorralduse protsess ja abivajaduse hindamise läbiviimine peavad olema nõuetekohaselt dokumenteeritud STARis. Sama isiku kohta avatud menetlused on võimalik STARis omavahel siduda ning lõppenud menetlused tuleb lõpetada ka registris.

Abivajaduse väljaselgitamine

SHS § 15 lõigete 1 ja 2 kohaselt peab KOV välja selgitama abi saamiseks pöördunud inimese abivajadus ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldama abi osutamise või abistama inimest abi saamiseks vajalikes tegevustes. Abivajaduse väljaselgitamisel tuleb lähtuda terviklikust lähenemisest, arvestades inimese toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist mõjutavaid asjaolusid.

Sotsiaalteenuse saamiseks tuleb esitada taotlus.⁴ Abivajajal on võimalik tutvuda vallas osutatavate sotsiaalteenustega vallavalitsuse [kodulehel](#), kus iga sotsiaalteenuse kirjelduse juurde on lisatud vastava teenuse taotlemise vorm. Taotlusi saab esitada ka [SPOKU e-isteteeninduse](#) kaudu. Sotsiaaltöõspetsialistide selgituste kohaselt võetakse menetlemiseks vastu igas vormis esitatud taotlused, sealhulgas telefoni teel esitatud pöördumised, ning vormikohase taotluse esitamist ei nõuta. Taotlused registreeritakse vallavalitsuse dokumendihaldussüsteemis Amphora.

Sobiva sotsiaalteenuse osutamiseks selgitatakse välja inimese abivajadus.⁵ Abivajaduse hindamise kohustus on sätestatud sotsiaaltöõspetsialistide ametijuhendites. Abivajaduse hindamise tähtaega kehtestatud korrad ega ametijuhendid ei sätesta. Sotsiaaltöõspetsialistide selgituste kohaselt viiakse abivajaduse hindamine läbi abivajaja kodus või viibimiskohas esimesel võimalusel pärast abivajadusest teada saamist, lähtudes nõudest teha otsus hüvitise andmise kohta kümne tööpäeva jooksul alates nõuetekohase taotluse esitamisest või õiguse tekkimise aluseks oleva sündmuse toimumisest (korra § 20 lõige 1). Abivajaduse hindamisele kaasatakse vajaduse korral abivajaja, tema lähedased, meditsiinitöötajad, erialaspetsialistid ja teenuseosutaja.

Sotsiaaltöõspetsialistide selgituste, paikvaatlusel tutvutud paberdokumentide ja STARi kannete põhjal on abivajadus üldjuhul tuvastatud ning otsuse tegemiseks vajalikud andmed kogutud.

⁴ Vt korra § 18, ÜHteenuse korra § 2, koduteenuse korra § 5 lõiked 1 ja 2 ning eluruumide korra § 3 lõige 1.

⁵ Vt korra § 19 lõiked 1 ja 2, ÜHteenuse korra § 3 lõiked 1 ja 2, koduteenuse korra § 5 lõige 3 ning eluruumide korra § 4 lõige 1.

Abivajaduse hindamiseks kasutatakse hindamisinstrumenti ja ÜHteenuse korraga kehtestatud ÜHteenuse abivajaduse välja selgitamiseks dokumenti „[Hindamisinstrument hooldusvajaduse määramiseks](#)“

SHS § 15 sätestatud abivajaduse hindamise kohustus tähendab, et abivajadust hindab üksnes KOV, st KOVi sotsiaaltöötaja või muu pädev ametnik. Järelevalvemenetluses tuvastati, et aastatel 2024 ja 2025 (kuni 20.06.2025) esines koduteenuse menetlusi, mille käigus hindas abivajadust ja koostas hoolduskava töölepinguga töötav sotsiaalkaitse ennetusspetsialist (nt hindamine 17.04.2024 menetluses 21246511808 ja hindamine 18.03.2025 menetluses 25277342603). Nimetatud ametikoht koondati 20.06.2025 ning pärast seda on abivajaduse hindamist läbi viinud sotsiaaltööspsialistid.

Kirjalikes vastustes ja vestlustes kinnitasid sotsiaaltööspsialistid, et kõik sotsiaalteenuste menetlemisega seotud dokumendid sisestatakse STARi. Järelevalvemenetluses selgus siiski, et STARi täitmine ei ole järjepidev ning menetluse dokumente sisestatakse osaliselt, valikuliselt või jäetakse sisestamata. Sel põhjusel tehti vallavalitsusele ettepanek lisada järelevalve käigus juhuvalimina kontrollitud menetlustesse puuduvad dokumendid STARi menetluste juurde. Sotsiaaltööspsialistid on teadlikud STAR2 keskkonna kasutamise võimalustest ning neljast spetsialistist kaks on asunud STAR2 keskkonda kasutama.

Otsus abi andmise kohta

Kehtivate vallavolikogu määruste kohaselt on sotsiaalteenusele määramise otsustamise pädevus Peipsiääre vallas jaotatud järgmiselt:

- ÜHteenuse määramine toimub vallavalitsuse korraldusega sotsiaaltöökomisjoni ettepaneku alusel (ÜHteenuse korra § 3 lõige 5).
- Koduteenuse määramise otsustuspädevus on üheaegselt nii vallavalitsusel (korra § 3 lõige 2) kui sotsiaalosakonnal, arvestades vallavalitsuse sotsiaalabikomisjoni arvamust (koduteenuse korra § 6 lõige 1).
- Eluruumi tagamise teenuse osutamine otsustatakse vallavalitsuse korraldusega, arvestades vallavalitsuse sotsiaalabikomisjoni ettepanekut (eluruumide korra § 4 lõige 2).
- Tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse ja sotsiaaltransporditeenuse osutamise otsustamise pädevus on vallavalitsusel (korra § 10 lõige 2 ja § 20 lõige 1).

Sotsiaaltööspsialistid kirjeldasid oma kirjalikes vastustes koduteenuse korraldamist järgmiselt:

- *Hindamine dokumenteeritakse abivajaduse hindamise vormil. Hindamise alusel spetsialist pakub kliendile sobiva paketi. Kui klient on nõus ta kirjutab avalduse, mis registreeritakse Amphorasse. Sotsiaaltöökomisjon teeb otsuse koduteenuse määramiseks. Klient ja sotsiaalosakonna juhataja allkirjastavad lepingu. Kõik dokumendid sisestatakse STAR-i.*
- *Kui abivajaja avaldab soovi või on esitanud avalduse, et soovib saada koduteenust, minnakse talle koju ja viiakse läbi hindamine sotsiaaltööspsialisti poolt. Sotsiaalkomisjon otsustab koduteenuse määramise.*
-

Sotsiaaltööspsialistid kirjeldasid oma kirjalikes vastustes sotsiaaltransporditeenuse korraldamist järgmiselt:

- *Piirkonnaspetsialist hindab isiku või pere vajadust sotsiaaltransporditeenuse järele, arvestades toimetulekut ja liikumisvõimalusi. Otsuse saadame e-postiga.*
- *Kui klient esitab avalduse teenuse maksumuse vähendamise/vabastamise kohta, siis otsus tehakse sotsiaaltöökomisjonis, mis on fikseeritud protokollis.*
- *Üldjuhul isiku soovi alusel registreeritakse sõit ravi- või ametiasutusse, broneeritakse aeg sotsiaalhooldustöötaja Outlooki kalendris ning sotsiaalhooldustöötaja lepib kliendiga täpsemad asjaolud kokku kliendi pealevõtu aja ja koha raames ning kas klient vajab saatmist jms. Kui kliendil tekib küsimusi/raskusi teenuse eest maksmisel, siis teenustasu vähendamise või vabastamise otsuse teeb sotsiaaltöökomisjon koosolekul ning protokolliline otsus edastatakse kliendile.*

Järelevaevmenetluse käigus selgus, et koduteenuse ja sotsiaaltransporditeenuse otsustamisel ei järgita Peipsiääre vallas kehtestatud menetlusreegleid ja otsuseid ei ole teinud pädev haldusorgan.

- Kuna koduteenuse määramine on reguleeritud kahes koduteenust käsitlevas volikogu õigusaktis erinevalt, puudub õiguselgus, milline haldusorgan on pädev otsust tegema. Koduteenuse määramine toimub praktikas sotsiaaltöökomisjoni otsusega. See ei ole kooskõlas ei korra § 3 lõikes 2 ega koduteenuse korra § 6 lõikes 1 sätestatuga.
- Sotsiaaltransporditeenuse osutamise otsuse teeb praktikas sotsiaaltöõspetsialist või sotsiaalhooldaja kokkuleppel teenuse saajaga, kuigi kehtiva korra (§ 10 lõige 2) järgi kuulub otsustuspädevus vallavalitsusele.

Järelevaevmenetluse käigus selgus, et vaatamata sellele, et erinevad KOVi korrad sidusid vallavalitsuses sotsiaalteenuste osutamisega seotud otsuste vastu võtmise sotsiaaltöökomisjoni või sotsiaalabikomisjoni ettepanekutega, puudus kuni 05.03.2026 Peipsiääre vallas õiguspäraselt moodustatud ja volitusi omav komisjon, kes oleks saanud neid ülesandeid täita. Peipsiääre Vallavalitsus moodustas vastava komisjoni 05.03.2026 vallavalitsuse [korraldusega nr 82](#) „Peipsiääre Vallavalitsuse alatise sotsiaaltöökomisjoni moodustamine, koosseisu ja töökorra kinnitamine“. Korraldusega sätestati komisjoni volitused korrast, koduteenuse korrast ja ÜHteenuse korrast tulenevate otsuste tegemiseks ja küsimuste lahendamiseks ning vallavalitsusele kui täitevorganile otsustamiseks suunatavate õigusaktide eelnõude läbivaatamiseks ja ettevalmistamiseks.⁶

Sotsiaalosakonna juhataja 02.04.2026 antud selgituste kohaselt ei ole järelevaevmenetluse perioodil sotsiaaltöökomisjon teinud ühtegi otsust sotsiaalteenusele määramise kohta. Sotsiaalteenuste määramise otsused on teinud vallavalitsus. Lisaks selgitas sotsiaalosakonna juhataja, et hetkel on menetlemisel uus sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord.

SKA seisukoht: kontrollitud menetlustes on järgitud SHS § 15 lõikes 1 sätestatud abivajaduse hindamise nõuet – teenust vajavate isikute abivajadus on välja selgitatud ning sobiva abi osutamine korraldatud. SKA juhib tähelepanu, et osades menetlustes ei ole tagatud haldusaktide formaalne õiguspärasus HMS § 54 tähenduses, kuna sotsiaalteenuse määramise otsused on teinud pädevuseta isikud. Kehtivate õigusaktide kohaselt ei oma sotsiaaltöõspetsialistid ega sotsiaaltöökomisjon või sotsiaalabikomisjon sotsiaalteenuste määramise otsuste tegemise pädevust.⁷ Tuginedes sotsiaalosakonna juhataja 02.04.2026 selgitustele ning arvestades, et sotsiaalteenuste määramise otsuseid teeb edaspidi vallavalitsus ja menetlemisel on uus sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord, leiab SKA, et Peipsiääre Vallavalitsuses on võimalik tagada edaspidine õiguspärane menetluspraktika.

Peipsiääre Vallavalitsuse korraldatav koduteenus

SHS §-des 17–19 on sätestatud koduteenuse eesmärk ja sisu, KOVi kohustused ja koduteenust vahetult osutavale isikule esitatavad nõuded Peipsiääre vallas reguleerivad koduteenuse korraldamist korra § 3 ning eraldi kehtestatud koduteenuse kord. Koduteenuste loetelu on esitatud koduteenuse korra §-s 2. Avatud loetelu hõlmab sotsiaalkaitseministri 29.06.2023 määruses nr 40 „[Nõuded koduteenusele](#)“ sätestatud koduabi ja isikuabiga seotud toiminguid.

⁶ Faktilise taustana: Peipsiääre Vallavalitsus moodustas 25.01.2022 korraldusega nr 49 ja 10.02.2026 korraldusega nr 45 Peipsiääre Vallavalitsuse alatise seitsmeliikmelise sotsiaaltöökomisjoni. Komisjonide ülesanded olid seotud [sotsiaaltoetuste](#) määramise ja maksimisega. Peipsiääre Vallavalitsuse 10.02.2026 korralduse nr 45 „Peipsiääre Vallavalitsuse alatise sotsiaaltöökomisjoni moodustamine, koosseisu ja töökorra kinnitamine“ punkt 4 sätestas, et komisjoni ülesandeks on Peipsiääre Vallavolikogu 23.11.2022 määrusest nr 35 „[Sotsiaaltoetuste](#) määramise ja maksimise kord Peipsiääre vallas“ tulenevate otsuste tegemine ja küsimuste lahendamine ning Peipsiääre Vallavalitsuse kui täitevorganile otsustamiseks suunatavate otsuste ettevalmistamine. Järelevaevme käigus (19.02.2026) täpsustati vallasekretäri, kas moodustatud komisjon on seotud ainult [toetuste määramise otsustega](#) ja juhiti tähelepanu, et sotsiaalteenuste otsustamis pädevust korraldustest ei tulene. Vallasekretär kinnitas järelevaevmes tuvastatud, et komisjoni pädevuses on vaid toetuste määramine ja sotsiaalosakond on esitanud ettepaneku korralduse muutmiseks liikmete ja ülesannete osas. Seega puudusid eelnimetatud korraldustega moodustatud komisjonidel (nimetatud koduteenuse määruse § 6 lõikes 1 ka sotsiaalabikomisjoniks, koduteenuse lepingutes sotsiaaltöö komisjoniks) volitused KOVi õigusaktides määratud ülesannete täitmiseks.

⁷ Riigikohtu praktika kohaselt toob haldusakti andmine pädevuseta organi poolt kaasa haldusakti õigusvastasuse ning tegemist on olulise õigusrikkumisega, mida ei saa käsitada ebaolulise menetlusveana (vt Riigikohtu halduskolleegiumi 19.06.2013 otsus asjas nr 3-3-1-15-13; 28.10.2015 otsus asjas nr 3-3-1-38-15).

Koduteenus on Peipsiääre vallas tasuline. Teenuse hind sõltub teenuse osutamise kordade arvust, teenusesaaja rahvastikuregistri järgesest elukohast ning asjaolust, kas teenust osutatakse samas leibkonnas rohkem kui ühele teenusesaajale. Samuti on võimalik korraldada ühekordset koduteenust lepingu väliselt.⁸ Koduteenuse kirjeldus, taotlemise, korraldamise ja osutamise tingimused ning hinnakiri on avalikustatud valla [kodulehel](#). Teenusesaajal on makseraskuste korral võimalik taotleda koduteenuse hinna ülevaatamist.

Sotsiaalosakonna juhataja selgituste kohaselt osutatakse Peipsiääre vallas koduteenust tööpäeviti, esmaspäevast reedeni, tööajal. Nädalavahetustel ja riiklikel pühadel ei ole koduteenuse vajadust tuvastatud ning teenusesaajad on teadlikud, et koduteenust osutatakse üksnes tööpäeviti.

Koduteenuse määramiseks hindab sotsiaaltöõspetsialist iga juhtumi puhul eraldi inimese kõrvalabi vajaduse ulatust kodukülastuse käigus. Teenusele määramise otsuse teeb sotsiaaltöökomisjon. Otsuse alusel sõlmitakse koduteenuse osutamise leping, milles on märgitud, et leping on sõlmitud sotsiaaltöökomisjoni otsuse alusel. Lepingu lisaks on hooldusplaani, kuhu märgitakse teenusevajadus, teenusesaaja koduteenusega seotud soovid ja ootused, tehtavad toimingud, nende sagedus ja maht ning hindaja kommentaar.

Juhul, kui koduteenuse osutamise sagedus muutub selliselt, et sellega kaasneb teenusepaketi muutmine, tehakse uus sotsiaaltöökomisjoni otsus ning lepingusse viiakse sisse vastavad muudatused (nt menetluses nr 24272646426). Koduteenuse osutamise kohta koostavad sotsiaalhooldajad igakuise aruande ehk koduteenuse hoolduspäeviku, kuhu märgitakse teenuse osutamise kuupäev, tehtud toimingud ning millele võetakse teenusesaaja allkiri. Hoolduspäevikud on üldjuhul sisestatud STARi vastava koduteenuse menetluse juurde.

SHS § 18 lõike 1 kohaselt tuleb koduteenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutmisel viia läbi korduvhindamine. Hindamisdokumentidele tehakse vastav märge, et tegemist on korduva hindamisega, ning lisatakse hindaja kommentaar. Näiteks menetluses 25277442725 on kanne, et klient on määranud teenusega rahul ning menetluses 24272584105, et jätkatakse koduteenuse osutamist (teenuse osutamine alates 2022). Dokumentidest nähtus, et menetluses 22257778702 osutatakse koduteenust alates 2022 inimesele, kelle toimingute vajadus ei ole muutunud ja temale ei ole korduvhindamist läbi viidud. [Koduteenuse juhendis](#) soovitatakse korduvhindamisi läbi viia vähemalt üks kord kolme aasta jooksul.

Sotsiaalosakonna juhataja selgitas, et 01.01.2025 jõustunud koduteenuse [nõuetest](#) teavitati sotsiaaltöõspetsialiste ja sotsiaalhooldajaid osakonna töökoosolekutel. Samuti suunati sotsiaaltöõspetsialiste läbi viima korduvhindamisi ning vajaduse korral uuendama hooldusplaanide koostöös teenusesaajatega. Näitena on alates 2020. aastast koduteenust saava isiku korduvhindamine läbi viidud 11.07.2025 (menetlus 21246665347).

Koduteenust koordineerivad piirkonna sotsiaaltöõspetsialistid ning teenust osutavad kuus töölepingu alusel töötavat sotsiaalhooldajat. Nendest kaks töötavad 0,75-koormusega ja üks 0,5-koormusega. Teenusesaajate arv ühe vahetult teenust osutava töötaja kohta jääb vahemikku kaks kuni üheksa. Vestluste käigus sotsiaaltöõspetsialistide ja sotsiaalhooldajaga selgus, et teavet teenusesaajatele osutatavate toimingute kohta edastab sotsiaaltöõspetsialist sotsiaalhooldajale suuliselt ning tegelik toimingute vajadus täpsustub teenuse osutamise käigus. Tehtud toimingud kajastab sotsiaalhooldaja igakuistes hoolduspäevikutes.

Peamisteks koduteenuse raames osutatavateks toiminguteks on poes käimine, toidu koju toomine, ravimitega varustamine, koristamine ning küttepuude tuppa toomine. Lisaks osutavad sotsiaalhooldajad sotsiaaltransporditeenust nii koduteenuse saajatele kui ka teistele transporditeenust vajavatele isikutele.

Sotsiaalhooldaja selgituste kohaselt peab ta olema valmis sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks ning on esinenud juhtumeid, kus teenust on osutatud töövälisel ajal ja

⁸ Sotsiaalteenuste hinnad, sh koduteenuse hind, on kehtestatud Peipsiääre Vallavalitsuse 16.04.2024 [korraldusega nr 213](#) „Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“.

nädalavahetustel inimese transportimiseks haiglasse või haiglast koju, kusjuures teenuse vajadusest on teavitanud abivajaja otse sotsiaalhooldajat. Näiteks on koduteenuse menetluses 22257778702 hoolduspäevikus 19.09.2025 mäрге teenusesaaja transportimise kohta Politsei- ja Piirivalveametisse uue dokumendi taotlemiseks. Samuti ilmnis menetluses 24272584105 hoolduspäeviku 23.09.2025 kandest, et sotsiaalhooldaja on olnud valmis teenusesaajaga kokkuleppel muutma koduteenuse osutamise sagedust, märkides: „*Muidu oli teenus kaks korda kuus, aga kui vaja, käin ka tihedamini.*“

SHS § 19 kohaselt ei tohi koduteenust osutada isik, kelle karistus tahtlikult toime pandud kuriteo eest võib ohustada teenust saama õigustatud isiku elu, tervist või vara. Järelevalvemenetluses karistusregistrist kontrollitud andmete põhjal ei tuvastatud koduteenust osutavate sotsiaalhooldajate puhul asjaolusid, mis takistaksid koduteenuse osutamist.

SKA seisukoht: Peipsiääre Vallavalitsus on välja selgitanud inimese koduteenuse vajaduse ning koduteenus on abivajajatele korraldatud ja kättesaadav.

Peipsiääre Vallavalitsuse korraldatav väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

SHS §-des 20–22¹ on sätestatud ÜHteenuse eesmärk ja sisu, nõuded teenuseosutajale ja KOVi kohustused ÜHteenuse korraldamisel. Peipsiääre vallas reguleerivad ÜHteenust volikogu kehtestatud korra § 4 ning eraldi kehtestatud ÜHteenuse kord. ÜHteenuse korraldamise ja rahastamise kohta on teave vallavalitsuse [kodulehel](#).

ÜHteenuse rahastamist reguleerib Peipsiääre Vallavalitsuse 10.12.2024 [määrus nr 7](#) „Üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäär“. Sellega on alates 01.01.2025 kehtestatud hoolduskulude piirmääraks kuni 450 eurot kalendrikuus ühe ÜHteenuse saaja kohta. Võrreldes SKA kodulehel avaldatud ÜHteenuse osutajate [ÜHteenuse maksumusi](#) (seisuga 30.03.2026), selgub, et Peipsiääre valla kehtestatud hoolduskulude piirmäär ei kata täielikult ühegi hooldekodu hoolduskulusid. Sellest tulenevalt ei ole inimesele tagatud ÜHteenuse kättesaadavus viisil, mis võimaldaks valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel inimese elukohast mõistlikul kaugusel asuvas kohas nii, et kehtestatud piirmäär kataks hooldekoduteenuse hinnas sisalduvad hooldustöötajate kulud täies ulatuses (SHS § 22¹ lõige 3).⁹ See seab piirangud ÜHteenuse tegelikule kättesaadavusele ning teenuseosutajate valikuvõimalustele.

Kui teenusesaaja sissetulek on madalam kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta II kvartali keskmine vanaduspension või kui teenusesaajal ja/või tema ülalpidamiskohustusega isikutel puuduvad piisavad vahendid teenuse eest tasumiseks, katab Peipsiääre Vallavalitsus kulude ja sissetuleku vahe SHS § 22¹ lõike 5 alusel või tasub valla eelarvest majutus- ja toitlustuskuludest puudu jääva osa. Seisuga 23.01.2026 viibis ÜHteenusel 75 Peipsiääre valla inimest. Neist 64 inimesele maksti väiksema sissetuleku hüvitist ning lisaks maksti toetust 35 inimesele.

Sotsiaalosakonna juhataja selgitas, et rahaliste vahendite ebapiisavus ei ole takistuseks ÜHteenusele määramisel. Sotsiaaltöõspetsialist selgitab abivajaduse hindamise käigus välja ka teenust vajava isiku majandusliku olukorra ning vajaduse korral tema lähedaste maksevõime. Otsuse ÜHteenusele määramise ja rahastamise kohta teeb vallavalitsus. Sotsiaaltöõspetsialist koostab sotsiaaltöökomisjoni protokollil alusel teatise ÜHteenuse kulude suuruse kohta ning teeb selle teatavaks asjaosalistele. Kulude muutumise aluseks võib olla teenusesaaja sissetuleku suurenemine, Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta teise kvartali keskmise vanaduspension muutus, teenuseosutaja hinnamuudatus, hoolduskomponendi muutus või KOVi kehtestatud hoolduskulude piirmäär muutumine. Hinnamuudatuste korral koostab sotsiaaltöõspetsialist uue teatise ning edastab selle osapooltele. Hoolduskulude kujunemist jälgib sotsiaalosakonna juhataja, pidades seda oluliseks nii eelarve planeerimisel ja täitmisel kui ka vajaduse korral teabe edastamisel SKA-le. Ametnike selgituste kohaselt ei kaasa hooldekodud KOVi hooldusplaanide koostamisse ega ülevaatamisse.

⁹ Sellele on tähelepanu juhtinud ka õiguskantsler oma kõikidele KOVidele suunatud 27.01.2026 [kirjas nr 6-4/251403/2600714](#) „Kohaliku omavalitsuse sotsiaalvaldkonna ülesannete täitmine“.

Kontrollitud menetlustes on vallavalitsus teinud ÜHteenuse rahastamise otsused kehtestatud hoolduskulude piirmäära ulatuses (nt menetlused 2528084472+25281063741 ja 25281063741). Piirmäära ületav osa on jäänud teenusesaaja ja/või tema lähedaste kanda või on KOV tasunud majutus- ja toitlustuskulud ning muud kulud (nt menetlused 26283286225, 26282912323, 25277535247, 25278335120, 26283496908+26283026803, 26284030964, 25276687505).

SKA seisukoht: Peipsiääre Vallavalitsus on ÜHteenuse korraldamisel välja selgitanud inimese abivajaduse ning taganud sobiva abimeetme. Teenuse maksumust rahastatakse isiku tasust ja valla eelarvest vähemalt kehtestatud hoolduskulude piirmäära ulatuses. KOV osaleb ÜHteenuse rahastamises juhul, kui abivajaja ning tema seadusjärgsed ülalpidajad ei ole suutelised teenuse eest tasuma.

Peipsiääre Vallavalitsuse korraldatav tugiisikuteenus ja isikliku abistaja teenus

SHS §-d 24 ja 28 sätestavad KOVi kohustused vastavalt tugiisikuteenus ja isikliku abistaja teenuse korraldamisel. Peipsiääre vallas on nimetatud sotsiaalteenuste korraldus reguleeritud volikogu kehtestatud korra §-dega 5 ja 7. Teenuseid puudutav teave on kättesaadav [kodulehel](#). Sotsiaalosakonna juhataja selgituste kohaselt ei osutata Peipsiääre vallas täisealistele tugiisikuteenust ega isikliku abistaja teenust. Seetõttu ei ole KOVil hetkel ka nimetatud teenuseid vahetult osutavaid isikuid. Sotsiaalosakonna juhataja sõnul hinnatakse teenusevajaduse tekkimisel enne teenuse korraldamist teenust osutava isiku sobivust vestluse käigus ning kontrollitakse vastavaid andmeid registritest, et tagada teenuse osutamise vastavus kehtivatele nõuetele.

Peipsiääre Vallavalitsuse korraldatav sotsiaaltransporditeenus

SHS § 38 sätestab KOVi kohustuse sotsiaaltransporditeenus korraldamisel. Peipsiääre vallas on sotsiaaltransporditeenus korraldus reguleeritud vallavolikogu kehtestatud korra §-ga 10. Korra § 10 lõike 2 kohaselt peab isik sotsiaaltransporditeenus saamiseks üldjuhul esitama vallavalitsusele vähemalt kolm tööpäeva enne teenuse vajadust mistahes viisil taotluse, millest peab nähtuma teenuse vajaduse aeg, sihtkoht või marsruut ning teenuse kasutamise põhjus. Teenuse tellimus loetakse kokkulepituks, kui vallavalitsus on kinnitanud teenuse osutamise aja. Korra § 20 lõike 1 kohaselt peab vallavalitsus otsustama teenuse osutamise või korraldamise kümne tööpäeva jooksul alates nõuetekohase taotluse esitamisest.

Teenuse eesmärk ja teenuse saamise tingimused on avalikustatud vallavalitsuse [kodulehel](#). Sotsiaaltransporditeenus on tasuline ning teenuse hind sõltub muu hulgas sellest, kas teenusesaaja rahvastikuregistri järgne elukoht on registreeritud Peipsiääre vallas, kas sõit toimub Tartu maakonna piires või väljaspool maakonda ning kas kasutatakse ooteaega või saatja teenust.¹⁰

STARist on leitavad üksikud sotsiaaltransporditeenusega seotud menetlused aastatest 2024 ja 2025. Alates 2026. aastast on STARis üks invatransporditeenus kulude kompenseerimise menetlus, milles on vastu võetud korraldus „Muu täiendava sotsiaalteenuse kompenseerimine“ (menetlus nr 26283636748). Sotsiaaltööspsialist selgitas, et sotsiaaltransporditeenus osutamise taotlusi STARis ega dokumendihaldussüsteemis ei registreerita.

Alates 2025. aasta suvest koordineerivad sotsiaaltransporditeenust ja teevad sellega seotud otsuseid sotsiaaltööspsialistid. Varasemalt kuulus teenuse koordineerimine töölepinguga töötanud sotsiaalkaitse-ennetusspsialisti ülesannete hulka (ametikoht koondati 20.06.2025). Teenust osutavad sotsiaalhooldajad. Teenuse koordineerimisel suheldakse sotsiaaltööspsialistide ja sotsiaalhooldajate vahel ning jälgitakse teenust osutavate töötajate kalendrid, arvestades asjaoluga, et kõik töötajad ei ole valmis osutama teenust näiteks sõitudeks Tartu linna piires.

¹⁰ Sotsiaalteenuste hinnad, sh sotsiaaltransporditeenus hind, on kehtestatud Peipsiääre Vallavalitsuse 16.04.2024 [korraldusega nr 213](#) „Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“.

Kuigi sotsiaaltöõspetsialistid on oma kirjalikes selgitustes märkinud, et sotsiaalteenuste menetlus algab taotluse laekumisest või abivajadusest teada saamisest ning sellele järgneb abivajaduse hindamine, otsuse tegemine sotsiaaltöökomisjonis ja haldusakti teatavakstegemine isikule ja teenuseosutajale, siis sotsiaaltransporditeenuse puhul sellist menetluskäiku praktikas ei järgita. Sotsiaaltransporditeenusele suunamisel sisulist abivajaduse hindamist ei tehta, piirduakse abivajadust välja selgitava vestlusega. Ka ei vormistata teenuse osutamiseks eraldi otsust ega tehta kandeid STARis. Kuna vallavalitsuse kodulehel on avalikustatud nii sotsiaaltöõspetsialistide kui ka sotsiaalhooldajate kontaktandmed, esineb praktikas juhtumeid, kus abivajaja lepib sotsiaaltransporditeenuse osutamise kokku otse sotsiaalhooldajaga. Ka sotsiaalhooldajaga peetud vestlusest selgus, et töökorralduse osaks on pidev valmisolek teenuse osutamiseks.

Sotsiaalosakonna juhataja selgituste kohaselt osutati 2025. aastal sotsiaaltransporditeenust 92 isikule. Teenuse saajate hulgas on nii üksikuid tellijaid kui ka isikuid, kes kasutavad teenust perioodiliselt. Enamikul juhtudel osutab sotsiaaltransporditeenust sotsiaalhooldaja, erandjuhtudel ostetakse teenus sisse eritranspordi pakkuvalt teenuseosutajalt. Juhul, kui teenusesaajal tekivad raskused teenustasu maksmisel, teeb teenustasu vähendamise või sellest vabastamise otsuse sotsiaaltöökomisjon koosolekul ning protokolliline otsus edastatakse teenusesaajale. Teenuse saamine ei ole seotud puude olemasoluga ning vajaduse korral osutatakse teenust kõigile abivajajatele.

Sotsiaalosakonna juhataja tõdes oma kirjalikus vastuses, et sotsiaaltransporditeenuse korraldamine vajab ülevaatamist ja teenusele suunamine ning menetluste dokumenteerimine korrapärastamist, märkides: „*Sotsiaaltransporditeenuse määramise dünaamika ja dokumenteerimine vajab meil ülevaatamist ning läbipaistvamaks tegemist.*“

SKA seisukoht: Peipsiääre Vallavalitsus on korraldanud sotsiaaltransporditeenuse ning taganud teenuse kättesaadavuse abivajajatele.

Peipsiääre Vallavalitsuse korraldatav eluruumi tagamise teenus

SHS § 41 sätestab KOVi kohustuse eluruumi tagamise teenuse korraldamisel. Peipsiääre vallas reguleerivad teenust volikogu kehtestatud korra § 11 ning volikogu 20.06.2018 [määrus nr 30](#) „Sotsiaaleluruumi üürile andmise ja kasutamise kord“. Teenuse saamise tingimused ja kord on avalikustatud valla [kodulehel](#).

Eluruumi tagamise teenust korraldavad sotsiaaltöõspetsialistid vastavalt oma tööpiirkonnale. Abivajaduse väljaselgitamiseks vestleb sotsiaaltöõspetsialist abivajajaga või vajadusel tema lähedastega, selgitab välja isiku eluliselt olulise olukorra ning kontrollib asjakohaseid andmeid registritest, sealhulgas sissetulekuid, tööhõivet, pereliikmeid ja muid teenuse vajadusega seotud asjaolusid. Abivajaduse analüüs ning sotsiaalosakonna arvamus fikseeritakse sotsiaaltöökomisjoni protokollis.

Otsuse eluruumi tagamise teenuse osutamise kohta teeb vallavalitsus korraldusega. Teenust osutatakse tähtajalise üürilepingu alusel, mida vajaduse korral pikendatakse vallavalitsuse vastava korralduse alusel. Seisuga 01.01.2026 osutati eluruumi tagamise teenust 18 inimesele (nt menetlused nr 26283050189, 25282234843, 26283859885 ja 26282804805).

Sotsiaaltöõspetsialistidega peetud vestlustest selgus, et praktikas on eluruumi tagamise teenusel eeskätt inimesed, kelle abivajadus on pikaajaline ega ole lahendatav üksiku või lühiajalise meetmega. Sotsiaaltöõspetsialistide hinnangul vajavad enamik teenusesaajatest lisaks eluruumi tagamisele ka mitmekülgset ja jätkuvat sotsiaalset tuge, mis eeldab juhtumikorralduslikku lähenemist ning erinevate abimeetmete koordineerimist.

SKA seisukoht: Peipsiääre Vallavalitsus on eluruumi tagamise teenuse korraldanud ning taganud teenuse kättesaadavuse abivajajatele.

TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

1. Üldised tähelepanekud ja tunnustus

SKA tunnustab, et Peipsiääre valla koduleht sisaldab sotsiaalteenuste korraldamisega seotud ajakohast ja sisuliselt piisavat teavet teenuste sisu, taotlemise ja korraldamise kohta.

2. Töötajate kvalifikatsioon ja ettevalmistus

2.1. Peipsiääre Vallavalitsusel tuleb tagada, et alates 01.07.2026 on sotsiaaltöötaja teenistusülesandeid täitval ametnikul kas kutseeaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon.

2.2. SKA soovib pöörata tähelepanu sotsiaaltööspetsialistide juhendamisele ja vajadusel täiendavale koolitamisele, et tagada juhtumikorralduse põhimõtte ühtne mõistmine ja rakendamine igapäevases töös.

3. Juhtumikorraldus ja menetluspraktika

3.1. Peipsiääre Vallavalitsuses kujunenud menetluspraktika näitab, et täisealiste sotsiaalteenuste määramisel eelistatakse üldjuhul lihtmenetlust, sõltumata isiku abivajaduse ulatusest ja kestusest. Juhtumikorralduse põhimõtteid ei rakendata järjepidevalt ning juhtumikorraldusliku abi planeerimine ja selle dokumenteerimine STARis ei ole süsteemne.

3.2. Arvestades täisealistele sotsiaalteenuste osutamise eesmärki ning juhtumikorralduse põhimõtte olulisust, soovib SKA hakata süstemaatiliselt rakendama juhtumimenetlust juhtudel, kus isiku abivajadus ei ole lahendatav üksiku meetmega, ning tagada juhtumikorraldusega seotud toimingute nõuetekohane dokumenteerimine STARis.

4. STARi kasutamine ja dokumenteerimine

4.1. STARi täitmisel ei ole kõik menetlused ja nendega seotud dokumendid registris täielikult jälgitavad. SKA soovib läbi mõelda töökorralduslikud lahendused, mis tagavad sotsiaalteenuste menetlusdokumentide õigeaegse ja täieliku sisestamise STARi arvestusega, et kõigi seisuga 01.01.2027 teenusesaajate info on olemas. Otstarbekas on koostada tegevuste kava ja alustada sotsiaalteenuste menetluste süstemaatilist korrastamist (dokumentide lisamist ja teisi toiminguid).

4.2. SHS § 15 lõikest 1 tulenevalt on KOVil kohustus hinnata isiku abivajadust, mistõttu tuleb säilitada kõik abivajaduse hindamisega seotud dokumendid. Kuigi andmete sisestamise tähtaegadele on ajutiselt antud pikendusi, soovib SKA igapäevatoos kanda STARi kõik [sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõike 1 punktides 8, 9, 11 ja 12 ning § 8 lõikes 6 nimetatud andmed ning korrastada varasemad menetlused. Lõppenud menetlused tuleb STARis korrektselt lõpetada.

4.3. SKA soovib kaaluda elektroonilise hindamisvahendi kasutusele võtmist STARi keskkonnas, et koguda ja analüüsida abivajaja olukorda ühtses ja standardiseeritud vormis.

5. Õigusaktid ja otsustuspädevus

5.1. Kuigi KOVile ei ole seadusest tulenevat kohustust reguleerida kõiki sotsiaalteenuseid ühes õigustloovas aktis või anda iga teenuse kohta eraldi õigusakti, soovib SKA vaadata üle sotsiaalteenuseid käsitlevad KOVi õigusaktid ning kaaluda nende koondamist ühte õigusakti.

5.2. SKA juhib tähelepanu, et sotsiaalteenuste määramise pädevus ja menetlus peavad vastama kehtivatele õigusaktidele.

6. Koduteenus

6.1. SKA juhib tähelepanu, et kuigi koduteenuse puhul on abivajajate vajadus üldjuhul sisuliselt kaetud ja koduteenus täidab oma eesmärki, vajab menetluspraktika edaspidi selgemat ühtlustamist ning rollide ja vastutuse täpsemat määratlemist.

6.2. SKA juhib tähelepanu, et koduteenuse vahetu osutaja initsiatiiv ja suuline kokkulepe teenusesaajaga võivad viia olukorrani, kus teenuse sisu ja maht muutuvad ilma uue abivajaduse hindamise või ametliku otsuseta.

6.3. SKA soovib kujundada ühtse praktika, mille kohaselt viiakse koduteenuse saajate abivajaduse korduvhindamine läbi regulaarselt ka juhul, kui teenusesaaja olukord ei ole esmapilgul muutunud, ning tagada hooldusplaanide ajakohasus.

6.4. SKA soovib läbi mõelda, kuidas süsteemselt teavitada koduteenust vahetult osutavaid sotsiaalhooldajaid teenusesaajale määratud toimingute sisust, sagedusest ja mahust.

7. Üldhooldusteenus

SKA soovib analüüsida kehtiva ÜHteenuse hoolduskulude piirmäära vastavust tegelikele hooldekoduteenuse hindadele ning kaaluda piirmäära korrigeerimist selliselt, et teenusesaajatele oleks tagatud reaalsem valikuvabadus vähemalt mõne teenuseosutaja vahel inimese elukohast mõistlikul kaugusel.

8. Sotsiaaltransporditeenus

8.1. SKA soovib läbi mõelda sotsiaaltransporditeenuse korraldamise praktika. Arvestades, et praktikas osutatakse koduteenuse raames ka sotsiaaltransporditeenust, sh töövälisel ajal, on soovitatav selgelt eristada teenuste alused, otsustamise kord ja dokumenteerimine.

8.2. SKA juhib tähelepanu, et kõik sotsiaaltransporditeenusega seotud taotlused, otsused, rahastamise alused ning teenustasu vähendamise või sellest vabastamise otsused tuleb järjepidevalt registreerida ja dokumenteerida, tagades teenuse osutamise kontrollitavuse.

9. Karistusregistri päringute tegemine

SKA soovib rakendada töökorraldust, mille kohaselt tehakse karistusregistri päringud vahetult teenuseid osutavate isikute kohta enne teenuse osutamise alustamist ning teenuse osutamise ajal regulaarselt, näiteks kord aastas.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülle Sihver
peaspetsialist (järelevalve)